

بررسی تطبیقی فضاهای شهری مناطق گرم و خشک با اصول طراحی شهری پایدار (مطالعه موردی شهر یزد)

شیرین طغیانی

دکتری شهرسازی، عضو هیأت علمی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد
Toghyani.shirin@gmail.com

پگاه دالوند

کارشناس ارشد معماری، عضو هیأت علمی
مؤسسه آموزش عالی دانش پژوهان
Pegah_dalvand@yahoo.com

نگار دالوند

دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز
Dalvand_negar@yahoo.com

چکیده

اصطلاح پایداری نخستین بار در قالب مجموعه‌ای از اصول گسترده جهت هدایت توسعه‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی در کلیه مقیاس‌های محلی، منطقه‌ای و جهانی مورد استفاده قرار گرفت. توصیف جهانی که در آن نظام‌های انسانی و طبیعی توأماً زندگی می‌کنند، مفاهیم توسعه پایدار در جستجوی راه‌حلی برای بحران‌های جاری در مورد مسائل زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی در سطوح محلی و جهانی است.

نکته مهم اینکه هدف توسعه پایدار ایجاد و شکل دادن به نوعی رفتار اجتماعی-اقتصادی نسبت به طبیعت است که حیات سیستم‌های محیطی و طبیعی را برای نسل‌های آینده حفاظت کند. معماری کهن سرزمین ایران زنجیره‌ای بهم پیوسته از تجربیات و ارزش‌هایی است سینه به سینه از هزاران سال پیش تاکنون توسط هنرمندان، معماران و مردم ایران استقرار یافته است. همسازی شهرها، روستاها و بناهای ایرانی در زمان‌ها و مکان‌های مختلف با بسترهای اجتماعی، فرهنگی و مذهبی و زیست محیطی باعث شده است که معماری ایران همواره پاسخگوی نیازهای مادی و معنوی جامعه و مردم باشد. اقلیم گرم و خشک، یکی از اقلیم‌های چهارگانه ایران می‌باشد و شهر یزد برجسته‌ترین نمونه‌ای است که ساخت آن علی‌رغم تغییرات عمده‌ی دهه‌ی چهل به بعد، می‌تواند روشنگر ترکیب فضایی یک شهر سنتی ایرانی در اقلیم گرم و خشک در دوره‌ی اسلامی باشد. ویژگی‌های این شهر موجب گردید که در جریان مطالعات نظم فضایی و ساخت شهر و معماری نواحی گرم و خشک و نیز بررسی‌های تطبیقی، همواره یزد به‌عنوان نمونه و پایه مورد بررسی واقع شود.

واژه‌های کلیدی: منطقه گرم و خشک، شاخص‌های توسعه‌ی پایدار، ویژگی‌های اکولوژیکی، فشرده‌گی بافت، اختلاط کاربری، مقیاس انسانی.